

Energia electrica senza atom: ina gronda sfida

Acziuns e reacziuns

DA LUCAS DEPLAZES / ANR

■ Suenter la catastrofa da Fukushima ha il cussegl federal decidi da bandunar definitivamain la produziun d'energia electrica cun atom. El vul remplazzar las ovras nuclearas fin l'onn 2050 pass per pass cun dapli efficienza e cun energias regenerablas. Per cuntanscher quellas finamiras ha la regenza elavurà strategias d'energia fin l'onn 2050 e mess quellas en consultaziun. Ils chantuns, las partidas politics e las organizaziuns in-

volvedas han pudì s'exprimer surlonder fin ils 31 da schaner 2013.

Ils chantuns van d'accord

Exponents da la «Conferenza da las regenzas chantunals» han preschentà il venderdi passà a Berna lur posiziun davart las strategias 2050. Tenor il cusseglier guvernativ vadais *Pascal Broulis*, il president da la conferenza, van ils chantuns da princip d'accord cun las finamiras dal cussegl federal. Cun l'abandon da la forza nucleara crodan davent 38% da la produziun d'energia electrica. Ord quest motiv beneventan ils chantuns la nova strategia che stoppia garantir er en l'avegnir il provediment d'energia electrica per noss pajais. Ils chantuns pretendan ina estensiu da las ovras idraulicas e la cuntinuaziun da la politica d'energia federalistica che duai sa drizzar tenor ils basegns dal martgà. La nova politica d'energia muntia ina gronda sfida per ils chantuns. Ils novs indrizs da produziun e la nova rait da transport pretendian grondas investiziuns e vegnian ad avair per consequenza in auzament dals pretschs, ha fatg attest Broulis.

Ina posiziun consolidada

Beat Vonlanthen, il cusseglier guvernativ da Friburg, ha punctuà che la conferenza dals directurs chantunals d'energia haja formulà – suenter ina viva discussiun – ina posiziun consolidada dals 26 chantuns. Ils chantuns pretendan ina produziun decentralisada da l'energia e refusan ina midada da las cumpetenzas en

favur da la confederaziun. En discussiun saja er in «Concordat d'energia» che duess fundar ina basa d'energia comunabla. Ils chantuns èn dal parairi che la lescha davart l'energia saja suffizienta. Areguard l'effizienz en il sectur dals bajetgs èn cumpetents ils chantuns. En quest senn refusan els in certificat d'ener-

gia obligatoric per ils bajetgs e cumbattan cun tutta resolutezza intervenziuns da la confederaziun che muntan ina limitaziun sproporziunada da la proprietad. En vista a la complexità da la midada pretendan ils chantuns da reservar avunda temp per realisar las grondas midadas da structura.

La posiziun dal Grischun

Cusseglia guvernativ *Mario Cavigelli*, che ha represchentà a la Conferenza da las regenzas chantunals a Berna ils interess dal Grischun, ha sincerà envers l'anr che noss chantun sustegna la strategia da la confederaziun. Ensemen cun ils chantuns muntagnards vulan els che la confederaziun mettess dentant dapli paisa sin la promozion da las ovras idraulicas. Cavigelli vul dapli cumpetenzas en connex cun accordar las concessiuns per las ovras idraulicas. Ord motivs da la protecziun da l'ambient sto ina dumonda da concessiun passar oz diversas instanzas federalas. Quai na saja betg pli necessari perquai ch'ils chantuns disponian uss sez da bunas experientschas sin quest sectur.

Las empremas reacziuns èn fitg cuntraversas

Pcd: En la dretga direenziun gajan las strategias dal cussegl federal, constatescha la Partida cristiandemocratica (pcd) che ha elavurà sia posiziun sut il presidi da cusseglier naziunal *Martin Candinas*. L'emprima prioritad dat la pcd a la garanzia da provediment. Indispensabel per la pcd è da garantir al pievel ed a l'economia l'energia necessaria da tut temp. La pcd vul mantegnair la produziun d'energia en las regiuns, quai che pussibiliteschia da crear novs plazs da lavur.

Pbd: La Partida burgais-democratica (pbd) beneventa da princip la strategia dal cussegl federal e sustegna la promozion da las energias regenerablas. Ella pretenda ina strategia cumplessiva e dapli efficienza e quai en tut ils secturs d'energia.

Pps: Per la Partida populara svizra (pps) è la strategia da la confederaziun senza plan e senza concept. La pps refusa cun tutta resolutezza las propostas dal cussegl federal. Ella pretenda – sche quai fa basegn – ina

nova ovra atomara per remplazzar las ovras nuclearas da Gösigen e da Leibstadt.

Pld: La Partida liberaldemocratica (pld) è dividida. Entant ch'ina part sustegna la politica dal cussegl federal è l'autra part da l'avis ch'ins duess tegnair avert la porta per in nov svilup tecnic. Ella refusa la proposta da fixar l'abandon en la lescha ed in scumond da perscrutar.

Economiesuisse, l'organizaziun tetgala da l'industria e commerzi, fa attent che l'abandon da l'energia atomara saja ina catastrofa. Il product naziunal brut vegnia a sa reducir per 25% e la dischoccupaziun s'augmenta per dapli ch'il dubel. Sia posiziun è fundada sin in studi da la Scuola politecnica federala.

Facit: La pps ed ina (gronda) part da la pld refusan las strategias 2050. La sanestra, ils verds e las partidas dal center van d'accord. Ensemen cun ils chantuns pudess quai dar in plus per las strategias.